

YÜKSEKÖĞRETİMDE KALİTE GÜVENCESİ · 2. HAFTA

Yükseköğretimde Kalite Güvencesi ve Öğrenci Katılımı

Yükseköğretimin Tarihsel Gelişimi, Üniversite Kavramı ve Misyonu

Dr. Öğr. Üyesi Hakan SİPAHİ · İİBF · İşletme Bölümü

Ders Akışı

01

Üniversite fikrinin kökeni: universitas ve öncü bilgi kurumları

20 dk

02

Orta Çağ üniversitesi: Bologna, Paris, Oxford ve özerkliğin doğuşu

25 dk

03

Modern modeller: Humboldt, Fransız ve Anglo-Sakson çizgiler

20 dk

04

Üniversitenin üç misyonu ve misyon ifadelerini okuma

20 dk

05

Türkiye'de yükseköğretim, Magna Charta ve kalite sorusu

25 dk

Bu Hafta Sonunda Neleri Yapabileceksiniz?

Neden tarihle başlıyoruz? Kalite güvencesi, birdenbire icat edilmiş bir yönetim tekniği değildir. Özerklik, akademik özgürlük ve hesap verebilirlik tartışmalarının dokuz yüzyıllık bir geçmişi vardır.

K-1 • Üniversite kavramının kökenini ve orta çağ lonca yapısıyla ilişkisini açıklayabilme.

K-2 • Bologna ve Paris örneklerinden hareketle öğrenci yönetimli ve hoca yönetimli üniversite modellerini karşılaştırabilme.

K-3 • Humboldt, Fransız ve Anglo-Sakson üniversite modellerini temel ölçütler üzerinden ayırt edebilme.

K-4 • Üniversitenin birinci, ikinci ve üçüncü misyonlarını tanımlayabilme ve bir misyon ifadesini eleştirel biçimde okuyabilme.

K-5 • Türkiye'de yükseköğretimin dönüm noktalarını sıralayabilme ve kitleselleşmenin neden kalite sorusunu doğurduğunu açıklayabilme.

Kalite Pusulası: Her Konuyu Dört Durakta İşliyoruz

1

KEŞFET

Kavramın tanımını, kökenini ve tartışma çerçevesini birlikte kuruyoruz.

2

GÖZLEMLE

Sahada Kalite: aynı kavramın kendi kampüsümüzdeki karşılığını arıyoruz.

3

UYGULA

Ders içi etkinlik: ikili çalışma, tartışma ya da kısa bir vaka kritiği.

4

YANSIT

Kalite Günlüğü: haftanın sorusuna kendi deneyiminizden yanıt yazıyorsunuz.

Pusula her bölümde aynı sırayla işler: önce kavramı öğrenir, sonra kampüste arar, ardından uygular ve son olarak kendi deneyiminize bağlarsınız.

Sorumuz: "Üniversite" Kelimesi Nereden Gelir?

Yönerge. İki dakika düşünün, ardından yanınızdaki arkadaşınızla tek bir cümlelik tahmin oluşturun. Kelimenin "evrensel" ile mi, yoksa başka bir kökle mi ilgili olduğunu tartışın.

Yaygın tahmin. Çoğu kişi kelimeyi "evren" ya da "evrensel bilgi" ile ilişkilendirir. Bu tahmin sezgisel olarak makul görünür ama tarihsel olarak yanlıştır.

Tarihsel karşılık. Latince universitas, orta çağ kentinde ortak çıkarı olan kişilerin oluşturduğu tüzel kişilikli topluluk demektir. Kelimenin ilk anlamı bilgiyle değil, örgütlenmeyle ilgilidir.

Tam ifade. Kurumun tam adı universitas magistrorum et scholarium, yani hocalar ve öğrenciler topluluğudur. Öğrenci, kurumun müşterisi değil kurucu unsurudur.

Dersimiz açısından anlamı. Öğrenci katılımı bu derste sonradan eklenmiş bir kalite aracı değildir; üniversitenin tanımının içinde bulunan bir unsurdur.

01

Üniversite Fikrinin Kökeni

Kurumun adı nereden geliyor ve üniversiteden önce bilgiyi kim, hangi düzen içinde ürettiyordu? Bu bölümde kavramın kökenini kuruyoruz.

Universitas: Önce Bir Topluluğun Adı

TANIM

Universitas, orta çağ Latincesinde ortak bir amaç etrafında birleşen ve hukuk önünde tek bir kişi gibi işlem gören topluluğu anlatır. Terim başlangıçta yalnızca üniversiteye değil, esnaf loncalarına ve kent birliklerine de kullanılırdı.

Kelimenin Üç Katmanı

Hukuki katman: tüzel kişilik, yani topluluğun üyelerinden ayrı bir varlığı ve sözleşme yapma ehliyeti bulunması.

Toplumsal katman: ortak çıkarı savunmak için bir araya gelen hocalar ve öğrencilerin dayanışması.

Akademik katman: belirli bir bilgi alanını öğretme ve o alanda yeterlilik belgesi verme yetkisi.

ANAHTAR NOKTALAR

Sık Yapılan Hata

Kelimeyi "evrensel" ile ilişkilendirmek.

Kurumu binalarla özdeşleştirmek; oysa ilk üniversitelerin kendi binası çoğu zaman yoktu.

Öğrenciyi topluluğun dışında saymak.

Üniversiteden Önce: Bilgiyi Kuran Gelenekler

Üniversite boşlukta doğmadı. Orta Çağ Avrupası'nda üniversite ortaya çıkmadan önce de bilgi üreten, aktaran ve koruyan kurumlar vardı. Üniversitenin yeniliği bilgi üretmek değil, bunu tüzel kişilikli bir topluluk olarak yapmaktı.

Platon Akademisi. MÖ 4. yüzyılda Atina'da kurulan Akademi, hoca ve öğrencilerin sürekli biçimde bir arada bulunduğu bir öğrenme topluluğuydu. Bugün kullandığımız "akademi" ve "akademik" sözcükleri buradan gelir.

Beyt-ül Hikme. 9. yüzyıl Bağdat'ında çeviri, telif ve kütüphane işleri tek bir çatı altında toplanmıştı. Antik Yunan mirasının Arapçaya aktarılması, aynı mirasın Latin dünyasına dönüşünü de mümkün kılmıştır.

Nizamiye Medreseleri. 1067 sonrasında Selçuklu coğrafyasında yaygınlaşan Nizamiyeler, vakıf geliriyle finanse edilen, düzenli müfredatı ve icazet uygulaması olan kurumlardı. Yeterliliğin belgeye bağlanması fikri buradan tanındıktır.

Katedral ve manastır okulları. Avrupa'da hukuk ve teoloji öğretimi kilise okullarında sürüyordu. Bu okulların bulunduğu kentler, ilk üniversitelerin doğduğu zemin oldu.

Üniversitenin Öncülleri: Dört Gelenek

Gelenek	Dönem ve Yer	Öne Çıkan Özelliği	Üniversiteye Kalan İz
Platon Akademisi	MÖ 4. yüzyıl, Atina	Diyalogla öğretim; hoca ve öğrencinin sürekli topluluğu	Akademi adı ve öğrenme topluluğu fikri
Beyt-ül Hikme	9. yüzyıl, Bağdat	Çeviri, telif ve kütüphane çevresinde örgütlü bilgi üretimi	Araştırma ile kütüphanenin birlikte düşünülmesi
Nizamiye Medreseleri	1067 sonrası, Selçuklu coğrafyası	Vakıf geliriyle finanse edilen düzenli müfredat ve icazet	Belgeye bağlanmış yeterlilik ve kurumsal süreklilik
Katedral okulları	Orta Çağ Avrupası	Kilise çevresinde okuryazarlık, hukuk ve teoloji eğitimi	Üniversitelerin doğduğu kentsel ve hukuki zemin

Not: Tablo bir öncelik sıralaması değil, üniversitenin miras aldığı farklı kurumsal çözümleri yan yana okumak için düzenlenmiştir.

Sahada Kalite: Kurumun Kendi Anlatısını Okumak

Her üniversite kendi tarihini anlatır. Web sitesindeki "Hakkımızda" sayfası, arma, kuruluş yılı ve mezuniyet töreni kıyafetleri birer metindir. Bu metinler kurumun kendini hangi geleneğin devamı saydığını gösterir.

Nereye bakılır? Kuruluş yılı ve kuruluş kanunu; armadaki simgeler; kurumun kendini tanımlarken kullandığı ilk üç sıfat; kurucu kadroya ilişkin anlatı.

Cübbe ve kep neden var? Mezuniyet kıyafetleri orta çağ üniversitesinin lonca giysisinden gelir. Renkler alanı, biçim ise dereceyi gösterir; tören bir kabul ritüelidir.

Anlatı ile uygulama aynı mı? Kalite bakışı tam olarak burada başlar: kurumun kendisi hakkında söylediği ile öğrencinin gündelik deneyimi arasındaki mesafeyi ölçmek.

Bu haftanın gözlem görevi. Kendi üniversitenizin tanıtım sayfasındaki ilk paragrafı okuyun ve orada hangi geleneğe atıf yapıldığını not edin.

İkili Çalışma: Üniversiteyi Bir Cümleyle Tanımlayın

OLAY

Yönerge. Yanınızdaki arkadaşınızla ikili çalışın. Süre toplam sekiz dakikadır.

Adım 1 (2 dk). Her biriniz ayrı ayrı, üniversitenin ne olduğunu tek cümleyle yazın. Cümlede "bina", "diploma" ve "sınav" sözcüklerini kullanmayın.

Adım 2 (3 dk). İki cümleyi karşılaştırın. Hangisi üniversiteyi bir topluluk, hangisi bir hizmet sağlayıcı olarak tarif ediyor? Farkı işaretleyin.

Adım 3 (3 dk). İkinizin cümlesini birleştirerek ortak bir tanım yazın. Bu tanımda öğrencinin nerede durduğunu açıkça belirtin.

Paylaşım. İki ikili, ortak tanımını sınıfa okur; tanımları universitas magistrorum et scholarium ifadesiyle karşılaştırırız.

TARTIŞMA SORULARI

1

Tanımınızda öğrenci özne mi, nesne mi?

2

Hangi sözcük kurumu topluluk olarak anlatıyor?

3

Tanımınız kendi bölümünüz için de doğru mu?

02

Orta Çağ Üniversitesi ve Loncaların Doğuşu

Bologna, Paris ve Oxford örneklerinde üniversitenin nasıl örgütlendiğini ve özerkliğin hangi pazarlıklarla kazanıldığını izliyoruz.

Lonca Olarak Üniversite

TANIM

Orta Çağ kentinde lonca, aynı işi yapanların hem mesleği düzenlemek hem de üyelerini korumak için kurduğu birliktir. Üniversite de tam olarak böyle bir birliktir: farkı, ürettiği ve düzenlediği şeyin bilgi olmasıdır.

Loncanın Üniversiteye Verdiği Dört Şey

Üyelik ve kademe: çırak, kalfa ve usta sırası; öğrenci, bakalorya ve magister kademelerine karşılık gelir.

Yeterlilik denetimi: ustalık sınavı, mesleğe kabulü belgeye bağlar; diploma bu geleneğin devamıdır.

Ortak kural koyma: birlik kendi iç düzenini kendisi yazar.

Toplu pazarlık gücü: birlik, kent yönetimi karşısında üyelerini korur.

ANAHTAR NOKTALAR

Neden Önemli?

Kalite güvencesinin ilk biçimi bir dış denetim değil, meslek topluluğunun kendi kendini denetlemesidir.

Bugünkü akran değerlendirmesi, jüri ve akademik kurul geleneği buradan gelir.

Bologna 1088: Öğrencilerin Yönettiği Üniversite

Kuruluş. Bologna, 1088 yılına dayandırılan ve Avrupa'nın en eski üniversitesi sayılan kurumdur. Hukuk öğretimiyle ün kazanmış, kentin dışından gelen öğrencileri kendine çekmiştir.

Neden öğrenciler örgütlendi? Bologna'ya gelen öğrenciler yabancıydı; kent hukuku onları korumuyordu. Barınma, kira ve güvenlik konularında pazarlık edebilmek için kendi loncalarını kurdular.

Yönetim yetkisi. Öğrenci loncası zamanla hocaların ücretini, ders takvimini ve derse devam yükümlülüğünü düzenleyen kurallar koydu. Rektör, öğrenciler arasından seçiliyordu.

Hocanın hesap verebilirliği. Bir hoca dersini zamanında bitirmez ya da programı aksatırsa lonca yaptırım uygulayabiliyordu. Bu, öğrencinin öğretim kalitesi üzerinde doğrudan söz sahibi olduğu erken bir örnektir.

Dersimizin tarihsel çapası. Öğrenci katılımı bir yenilik değil, üniversitenin kurucu biçimlerinden biridir. Bugün öğrenci temsilciliğini savunurken dayanacağımız zemin budur.

İki Kurucu Model: Bologna ve Paris

A

Bologna — Öğrenci Loncası

Örgütlenen taraf: öğrenciler.

Rektör öğrenciler arasından seçilir; yönetim yetkisi öğrenci loncasındadır.

Hocalar loncaya karşı yükümlüdür; ders programı ve ücret pazarlıkla belirlenir.

Güçlü olduğu alan hukuktur; öğrenciler çoğunlukla yetişkin ve yabancıdır.

Güney Avrupa üniversitelerinin çoğuna bu model örnek olmuştur.

B

Paris — Hoca Loncası

Örgütlenen taraf: hocalar.

Yönetim, öğretim yetkisine sahip magisterlerin oluşturduğu loncadadır.

Öğrenci, mesleğe kabul edilmeyi bekleyen aday konumundadır.

Güçlü olduğu alan teolojidir; öğrenciler daha genç yaşta gelir.

Oxford ve Kuzey Avrupa üniversiteleri bu çizgiyi izlemiştir.

Paris'ten Oxford'a: Studium Generale ve Yayılma

Studium generale nedir? Her yerden öğrenci kabul eden, en az bir üst fakültesi bulunan ve verdiği derecenin başka kentlerde de tanındığı kurumlara verilen addı. Bu tanınma, diploma denkliğinin ilk biçimidir.

Ius ubique docendi. Bir studium generale'den derece alan kişi, ilke olarak Hristiyan Avrupa'nın her yerinde ders verebilirdi. Yeterliliğin kurum sınırlarını aşması fikri böyle doğdu.

Oxford'un doğuşu. Oxford, 12. yüzyılda Paris çevresindeki öğretim geleneğinden beslenerek gelişti. Kentle yaşanan gerilimler sonrasında bir grubun ayrılmasıyla Cambridge ortaya çıktı.

Göç bir pazarlık aracıydı. Üniversitenin kendi binası olmadığı için topluluk toplu hâlde başka bir kente taşınabiliyordu. Kentler bu tehdide karşı ayrıcalık tanıyarak üniversiteyi elde tutmaya çalıştı.

Yayılmanın sonucu. 13. ve 14. yüzyıllarda üniversite, Avrupa'nın pek çok kentine yayılan taşınabilir bir kurumsal biçim hâline geldi.

Özerklik Nasıl Doğdu? Dört Aşama

1

Örgütlenme

Hocalar ya da öğrenciler ortak çıkar için lonca kurar.

2

Ayrıcalık

Kent, kilise ya da hükümdar topluluğa yazılı ayrıcalık tanır.

3

Tanınma

Studium generale statüsü, verilen dereceyi kurum dışında geçerli kılar.

4

Özyönetim

Topluluk kendi kuralını, müfredatını ve sınavını kendisi belirler.

Özerklik bağışlanan bir ayrıcalık değil, pazarlıkla kazanılan ve sürekli yeniden savunulması gereken bir konumdur. Bu ders boyunca aynı gerilimi kalite güvencesi tartışmalarında da göreceğiz.

Sahada Kalite: Bugünün Öğrenci Loncası Nerede?

Soru. Bologna'daki öğrenci loncasının bugünkü karşılığı hangi yapılardır? Kampüste öğrencinin karar süreçlerine katıldığı somut yerleri arayın.

Temsil yapıları. Öğrenci konseyi, bölüm ve fakülte öğrenci temsilcilikleri, kurul ve komisyonlardaki öğrenci üyelikleri. Bu yapıların yetkisi hangi belgede tanımlanmış?

Geri bildirim kanalları. Ders değerlendirme anketleri, memnuniyet anketleri, dilek ve öneri sistemleri, danışman görüşmeleri. Toplanan veri kime gidiyor?

Kritik ölçüt: kapanan döngü. Bir katılım mekanizmasının işlediğini gösteren tek kanıt, verilen geri bildirimin sonucunun öğrenciye geri bildirilmesidir. Anket doldurmak katılım değildir; sonucu görmek katılımıdır.

Not alın. Kendi bölümünüzde geri bildirim döngüsünün kapandığını gördüğünüz bir örnek var mı? Yoksa nerede kopuyor?

Tartışma: Öğrenci Loncası Bugün Kurulsaydı

OLAY

Yönerge. Dört kişilik gruplar oluşturun. Süre on dakikadır; her grup sonunda tek bir slaytlık öneriyi sözlü olarak sunar.

Senaryo. Bologna'daki öğrenci loncası bugün kendi fakültenizde kurulacak olsaydı, hangi üç konuda söz hakkı isterdi? Konuları önem sırasına koyun.

Kısıt. Seçtiğiniz üç konudan en az biri öğretimin kalitesiyle, en az biri de öğrenme ortamıyla ilgili olmalıdır. Not ve sınav sonucu itirazı bu listeye giremez.

Gerekçelendirme. Her konu için tek cümlelik gerekçe yazın: bu konuda öğrencinin sözü neden kurumun kalitesini yükseltir?

Tartışma köprüsü. Grupların listeleri tahtada birleştirilir; ortaklaşan konular haftanın yansıtma sorusuna zemin oluşturur.

TARTIŞMA SORULARI

1

Söz hakkı ile karar hakkı arasındaki fark nedir?

2

Bu konularda bugün hangi kanal işliyor?

3

Öğrencinin sözü kaliteyi nasıl yükseltir?

03

Modern Üniversite Modelleri

On dokuzuncu yüzyılda üniversite yeniden tasarlandı. Üç farklı cevap, bugünün yükseköğretim sistemlerinin de üç farklı yüzünü oluşturuyor.

Humboldt Modeli: Berlin, 1810

TANIM

Wilhelm von Humboldt'un tasarımıyla 1810'da kurulan Berlin Üniversitesi, üniversiteyi bilginin aktarıldığı yer olmaktan çıkarıp üretildiği yer hâline getirdi. Model, araştırma üniversitesi fikrinin başlangıcı sayılır.

Modelin Üç Temel İlkesi

Eğitim ile araştırmanın birliği: hoca öğrettiği alanda araştırma yapar, öğrenci araştırmanın içinde öğrenir.

Akademik özgürlük: devlet kurumu finanse eder ve korur, ancak bilimsel içeriğe müdahale etmez.

Bilim yoluyla oluşum: amaç yalnızca meslek kazandırmak değil, bağımsız düşünebilen kişiyi yetiştirmektir.

ANAHTAR NOKTALAR

Bugüne Kalan İz

Lisansüstü eğitim ve tez danışmanlığı düzeni.

Seminer ve laboratuvar temelli öğretim biçimi.

Araştırma performansının kurumsal kalite göstergesi sayılması.

Humboldt'un İki Özgürlüğü ve Öğrencinin Yeri

İki ayrı özgürlük. Alman geleneği akademik özgürlüğü ikiye ayırır: *Lehrfreiheit*, yani hocanın öğretme özgürlüğü; *Lernfreiheit*, yani öğrencinin öğrenme özgürlüğü. İkincisi çoğu zaman gölgede kalır.

Lernfreiheit ne demek? Öğrencinin hangi dersi, hangi hocadan ve hangi sırayla alacağına önemli ölçüde kendisinin karar verebilmesi; öğrenme yolunu kendi sorusuna göre kurabilmesidir.

Öğrenci katılımıyla bağlı. Öğrenme özgürlüğü, öğrenciyi programın pasif alıcısı olmaktan çıkarır. Seçmeli ders havuzu, çift anadal ve yatay geçiş bu ilkenin kurumsal izleridir.

Sınırları da vardır. Meslek yeterliliği gerektiren alanlarda program büyük ölçüde bağlayıcıdır. Kalite tartışması burada başlar: esneklik nerede biter, güvence nerede başlar?

Ders içi soru. Kendi programınızda *Lernfreiheit*'in karşılığı olan kaç karar noktası var? Bunları saymak, katılımın kurumsal alanını görmenin basit bir yoludur.

Fransız (Napolyon) Modeli

TANIM

Napolyon döneminde biçimlenen Fransız modeli, yükseköğretimi devletin merkezî bir hizmeti olarak kurgular. Üniversitenin görevi, kamu yönetiminin ve ekonominin ihtiyaç duyduğu nitelikli uzmanı belirlenmiş bir program içinde yetiştirmektir.

Modelin Ayırt Edici Yanları

Merkezî yönetim: program, diploma ve unvan ulusal düzeyde düzenlenir.

Meslek odaklılık: eğitim, tanımlı bir görev alanına hazırlar.

İşlevsel ayrışma: araştırma büyük ölçüde ayrı enstitülerde yürütülür.

Seçkin okullar: belirli alanlarda ayrı ve rekabetçi kurumlar bulunur.

ANAHTAR NOKTALAR

Güçlü ve Zayıf Yanı

Güçlü: ülke genelinde eşdeğerlik ve öngörülebilirlik sağlar.

Zayıf: kurumsal çeşitliliği ve yerel yeniliği sınırlayabilir.

Türkiye'deki merkezî yerleştirme ve denklik düzeni bu çizgiye yakındır.

Anglo-Sakson Model

TANIM

Oxford ve Cambridge geleneğinden gelen Anglo-Sakson model, öğrencinin bir kolej topluluğu içinde yaşadığı, küçük gruplarla ve yakın danışmanlıkla öğrendiği bir düzen kurar. Amaç, belirli bir mesleğe hazırlamaktan çok yargı gücü ve karakter kazandırmaktır.

Modelin Ayırt Edici Yanları

Kolej düzeni: barınma, öğrenme ve sosyal yaşam iç içedir.

Tutorial geleneği: az sayıda öğrenciyle düzenli birebir çalışma.

Kurumsal özyönetim: üniversite kendi yönetimini kendisi kurar.

Dış değerlendirme kültürü: akreditasyon ve akran denetimi yaygındır.

ANAHTAR NOKTALAR

Bugüne Kalan İz

Öğrenci deneyimi kavramının kalite ölçütü sayılması.

Kurumsal akreditasyon ve dış değerlendirme uygulamaları.

Amerika'da 1862 tarihli Morrill Yasası ile topluma hizmet boyutunun modele eklenmesi.

Üç Modelin Karşılaştırması

Ölçüt	Humboldt (Alman)	Napolyon (Fransız)	Anglo-Sakson
Temel amaç	Bilim yoluyla kişiliğin oluşumu; bilgiyi üretmek	Devletin ihtiyaç duyduğu uzmanı ve memuru yetiştirmek	Karakter ve yargı gücü kazandıran genel eğitim
Bilgi anlayışı	Eğitim ile araştırma ayrılmaz bir bütündür	Öğretim aktarılır; araştırma ayrı kurumlarda yürür	Tartışma ve okuma yoluyla bilginin içselleştirilmesi
Yönetim ve denetim	Akademik özerklik; devlet güvence verir, içeriğe karışmaz	Merkezî devlet yönetimi; program ve diploma tek elden	Kurum düzeyinde özyönetim; dış akreditasyon geleneği
Öğrencinin konumu	Öğrenme özgürlüğüne sahip genç araştırmacı	Belirlenmiş programı izleyen aday uzman	Kolej ve danışman ilişkisi içinde birey
Bugüne kalan iz	Araştırma üniversitesi ve lisansüstü eğitim	Merkezî planlama, ulusal diploma ve denklik düzeni	Akreditasyon, öğrenci deneyimi ve kalite kültürü

Not: Modeller saf hâlde bulunmaz. Günümüz sistemlerinin çoğu, üç çizginin farklı ağırlıklarla birleştiği melez yapılardır.

Sahada Kalite: Programınızda Hangi Model Görünüyor?

Melez yapı. Türkiye'de yükseköğretim, üç modelin izlerini birlikte taşır: merkezî yerleştirme Fransız çizgisine, lisansüstü tez düzeni Humboldt çizgisine, akreditasyon uygulamaları Anglo-Sakson çizgiye yakındır.

Fransız izini arayın. Merkezî sınavla yerleşme, ulusal diploma denkliği, YÖK tarafından belirlenen asgari program ölçütleri.

Humboldt izini arayın. Bitirme projesi ve tez, laboratuvar dersleri, araştırma görevlisi kadrosu, hocaların kendi araştırma alanında ders açması.

Anglo-Sakson izini arayın. Program akreditasyonu, öğrenci memnuniyet anketi, danışmanlık sistemi, kulüpler ve kampüs yaşamı.

Gözlem görevi. Kendi bölümünüzde her üç çizgiden birer somut örnek bulun ve hangisinin gündelik deneyiminizde daha ağır bastığını not edin.

Model Teşhisi: Üç Örnek, Üç Çizgi

OLAY

Yönerge. Üçerli gruplar kurun; süre sekiz dakikadır. Üç uygulamayı okuyup her birini hangi modelin izi saydığınızı işaretleyin.

Uygulama A. Bir bölümde tüm öğrenciler aynı zorunlu ders listesini izliyor; program ulusal ölçütlere göre hazırlanmış ve diploma unvanı mevzuatla belirlenmiş.

Uygulama B. Son sınıf öğrencileri, danışmanlarının yürüttüğü araştırma projesinin bir parçası olarak bitirme çalışması yapıyor; sonuçlar bölüm seminerinde tartışılıyor.

Uygulama C. Bölüm, dış değerlendirici bir kurul tarafından ziyaret ediliyor; kurul öğrencilerle ayrı bir oturumda görüşüyor ve raporunda öğrenci görüşlerine yer veriyor.

Değerlendirme. Gruplar teşhislerini karşılaştırsın; aynı uygulamanın birden fazla

TARTIŞMA SORULARI

1

Hangi uygulama öğrenciye en çok söz veriyor?

2

Melezlik bir tutarsızlık mı, bir güç mü?

3

Sizin bölümünüz hangi harfe daha yakın?

04

Üniversitenin Misyonları

Üniversite ne yapar? Eğitim, araştırma ve topluma hizmet misyonlarının nasıl eklendiğini ve kampüste nerede görüldüğünü inceliyoruz.

Misyonların Evrimi: Birinciden Üçüncüye

1

Birinci Misyon

Eğitim-öğretim. Orta Çağ'dan bu yana üniversitenin kurucu işlevi.

2

İkinci Misyon

Araştırma. Humboldt sonrasında kurumun ayrılmaz parçası hâline gelir.

3

Üçüncü Misyon

Topluma hizmet, bilgi transferi ve girişimcilik; yirminci yüzyılda güçlenir.

4

Tartışma

Dördüncü misyon olarak sürdürülebilirlik ve toplumsal sorumluluk öneriliyor.

Misyonlar birbirinin yerine geçmez, üst üste birikir. Bir üniversitenin kalitesi, üç misyonu ayrı ayrı değil, birbirini besler biçimde yürütüp yürütmediğinde görünür.

Birinci Misyon: Eğitim-Öğretim

TANIM

Eğitim misyonu, üniversitenin kuruluşundan bu yana taşıdığı temel işlevdir: belirli bir alanda yeterlilik kazandırmak ve bu yeterliliği güvenilir biçimde belgelendirmek. Diploma, bu güvencenin topluma verilen kanıtıdır.

Kapsadığı İşler

Program tasarımı ve öğrenme kazanımlarının tanımlanması.

Öğretim yöntemi, ölçme-değerlendirme ve akademik danışmanlık.

Yeterliliğin belgelendirilmesi: sınav, jüri, diploma ve diploma eki.

ANAHTAR NOKTALAR

Kalite Sorusu

Programın vaat ettiği kazanımlar ölçülüyor mu?

Ölçme, öğrenmeyi mi yoksa yalnızca sınav performansını mı gösteriyor?

Öğrenci geri bildirimi program güncellemesine giriyor mu?

İkinci Misyon: Araştırma

TANIM

Araştırma misyonu, üniversiteyi bilgiyi aktaran kurum olmaktan çıkarıp üreten kurum hâline getirir. Berlin sonrasında yaygınlaşan bu anlayışta hoca, öğrettiği alanın sınırlarını da genişletmekle yükümlüdür.

Kapsadığı İşler

Özgün bilgi üretimi: proje, yayın ve lisansüstü tez.

Araştırma altyapısı: laboratuvar, veri, kütüphane ve etik kurul.

Araştırma bulgularının derse ve müfredata geri dönmesi.

ANAHTAR NOKTALAR

Kalite Sorusu

Araştırma, lisans öğrencisine ulaşıyor mu?

Üretilen bilgi yalnızca sayılıyor mu, kullanılıyor mu?

Öğrenci araştırmaya hangi kapıdan girebiliyor?

Üçüncü Misyon: Topluma Hizmet ve Girişimcilik

TANIM

Üçüncü misyon, üniversitenin ürettiği bilgi ve yetkinliği kampüs dışına taşımasıdır. Kamu kurumlarıyla işbirliği, sürekli eğitim, danışmanlık, teknoloji transferi ve girişimcilik bu başlık altında toplanır.

Kapsadığı İşler

Bilgi ve teknoloji transferi: teknopark, patent, ortak proje.

Toplumsal katkı: sürekli eğitim, gönüllülük, kamu-üniversite işbirliği.

Bölgesel kalkınmaya katkı ve yerel sorunlara yönelik çalışma.

ANAHTAR NOKTALAR

Dikkat Edilecek Nokta

Üçüncü misyon, ilk iki misyonun yerine geçmez.

Gelir getirmek tek başına toplumsal katkı sayılmaz.

Katkının kayda geçmediği yerde değerlendirme de yapılamaz.

Üç Misyonun Kampüsteki Karşılığı

Misyon	Kampüsteki Görünümü	Öğrencinin Katılım Noktası	Sorulacak Kalite Sorusu
Birinci: Eğitim	Ders programı, ölçme-değerlendirme, danışmanlık, staj	Ders değerlendirme anketi, program güncelleme komisyonu	Öğrenci kazanımları gerçekten ölçülüyor mu?
İkinci: Araştırma	Laboratuvar, proje, yayın, lisansüstü tez danışmanlığı	Proje asistanlığı, araştırma kulüpleri, bitirme çalışması	Araştırma, lisans dersine geri dönüyor mu?
Üçüncü: Topluma hizmet	Kamu-üniversite işbirliği, sürekli eğitim, teknopark	Gönüllülük, topluma hizmet dersleri, girişimcilik merkezi	Topluma verilen katkı kayda geçiyor mu?

Not: Üçüncü sütun, bu dersin temel sorusudur. Öğrenci katılımı üç misyonun hepsinde ayrı bir biçim alır.

Sahada Kalite: Bir Misyon İfadesi Nasıl Okunur?

Misyon ifadesi bir vaattir. Her üniversitenin ve fakültenin yazılı bir misyon ifadesi vardır. Bu metin süs değil, kurumun kendisine yüklediği yükümlülüğün kayıdır; kalite değerlendirmesinde ölçüt olarak kullanılır.

Adım 1: üç misyonu ayırın. Metni okuyun ve her cümleyi eğitim, araştırma ya da topluma hizmet başlığına yerleştirin. Hiçbir başlığa girmeyen cümleleri işaretleyin.

Adım 2: fiilleri sayın. "Yetiştirmek, üretmek, katkı sunmak" gibi fiiller eylem bildirir; "öncü olmak, saygın olmak" gibi ifadeler ise konum bildirir. Konum bildiren cümle ölçülemez.

Adım 3: kanıt arayın. Her vaat için sorun: bu vaadin yerine getirildiğini hangi veri gösterir? Karşılığı olmayan cümle, kalite dilinde boş taahhüttür.

Adım 4: öğrenciyi arayın. Metinde öğrenci hangi rolde geçiyor? Yetiştirilen mi, katılan mı, değerlendiren mi? Bu tercih kurumun katılım anlayışını ele verir.

Temsilî Örnek: Bir Fakültenin Misyon İfadesi

OLAY

Uyarı. Aşağıdaki metin ders içi çalışma için hazırlanmış temsilî bir örnektir; gerçek bir kuruma ait değildir.

Metin. "Fakültemizin misyonu, alanında öncü ve saygın bir kurum olarak, çağın gereklerine uygun, donanımlı ve nitelikli bireyler yetiştirmek; evrensel ölçütlerde bilgi üretmek ve bölgemizin kalkınmasına katkı sunmaktır."

İlk okuma. Metin üç misyona da değinir: yetiştirmek, bilgi üretmek, katkı sunmak. Ancak ölçülebilir bir taahhüt yok.

Dikkat çeken noktalar. "Öncü ve saygın" konum bildirir, eylem değil. "Donanımlı ve nitelikli" hangi kazanımla ölçüleceğini söylemez. Öğrenci yalnızca yetiştirilen taraftır.

Çalışma. Metni yeniden yazın: her misyon için ölçülebilir tek bir cümle kurun ve öğrenciyi katılan taraf olarak konumlandırın.

TARTIŞMA SORULARI

1

Hangi cümlelerin arkasında ölçülebilir bir kanıt olabilir?

2

Öğrenci metinde özne mi, nesne mi?

3

Hangi misyon ifadede en zayıf kalmış?

Grup Çalışması: Üç Misyon Kampüste Nerede Görünüyor?

Yönerge. Dört ya da beş kişilik gruplar kurun. Süre on iki dakikadır. Her grup çalışmanın sonunda tek bir sayfalık çıktı üretir ve iki dakikada sunar.

Adım 1 (4 dk). Fakültenizin üç misyonu için birer somut örnek bulun. Örnek, kampüste gördüğünüz bir yer, bir etkinlik, bir belge ya da bir uygulama olmalı; genel ifadeler kabul edilmez.

Adım 2 (4 dk). Her örneğin yanına öğrencinin bu misyona katılabileceği bir nokta yazın. Katılım noktası bulunamayan misyonu boş bırakın ve nedenini not edin.

Adım 3 (4 dk). Üç misyondan hangisinin kampüste en zayıf görüldüğüne grupça karar verin ve bunu güçlendirmek için tek bir somut öneri yazın.

Değerlendirme ölçütü. İyi çıktı, üç somut örnek ve en az iki katılım noktası içerir; öneri ise bu dönem içinde uygulanabilir olmalıdır.

05

Türkiye'de Yükseköğretimin Gelişimi

Medreseden Darülfünun'a, 1933 reformundan YÖK'e ve bugünün geniş sistemine uzanan çizgiyi dönüm noktalarıyla izliyoruz.

Medreseden Darülfünun'a

Medrese geleneği. Osmanlı'da yükseköğretim, vakıf gelirleriyle işleyen medreselerde yürüdü. 1331'de İznik'te açılan medrese ilk örnek sayılır; Fatih ve Süleymaniye medreseleri sistemi kademelendirdi.

İcazet düzeni. Yeterlilik, hocadan öğrenciye verilen icazetle belgeleniyordu. Belge kuruma değil kişiye bağlıydı; bu yönüyle bugünkü diplomadan farklı bir güvence biçimiydi.

Darülfünun girişi. On dokuzuncu yüzyılda Batı tipi bir üniversite kurma çabası başladı. 1863'te ilk dersler açıldı, girişim birkaç kez kesintiye uğradı ve kalıcı kuruluş 1900'de Darülfünun-ı Şahane ile gerçekleşti.

Cumhuriyet dönemi. 1924'te Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile öğretim tek çatı altında toplandı ve medreseler kapatıldı. Darülfünun, İstanbul Darülfünunu adıyla varlığını sürdürdü.

Reform öncesi tartışma. 1930'ların başında Darülfünun'un yeni cumhuriyetin bilimsel ihtiyaçlarını karşılayamadığı yönünde eleştiriler arttı; kurum dışarıdan bir uzman raporuyla değerlendirildi.

Türkiye'de Yükseköğretim: Dönüm Noktaları

Yıl	Gelişme	Yükseköğretime Etkisi
1331	İznik'te ilk Osmanlı medresesi	Vakıf temelli, icazete dayalı bir gelenek kurulur
1863	Darülfünun'da ilk derslerin açılması	Batı tipi üniversite denemesi başlar
1900	Darülfünun-ı Şahane'nin kurulması	Süreklilik kazanan ilk modern yükseköğretim kurumu
1924	Tevhid-i Tedrisat Kanunu	Öğretim tek çatı altında toplanır
1933	Üniversite Reformu; İstanbul Üniversitesi	Araştırma odaklı modern üniversiteye geçiş
1946	4936 sayılı Üniversiteler Kanunu	Üniversitelere tüzel kişilik ve özerklik tanınır
1961	Özerkliğin anayasal güvenceye bağlanması	Akademik özerklik anayasa düzeyine taşınır
1981	2547 sayılı Kanun ve YÖK'ün kurulması	Sistem merkezî bir üst kurul çatısında toplanır
1984	İlk vakıf yükseköğretim kurumu	Kamu dışı üniversite modeli sisteme girer
1992	Toplu üniversite kuruluşu	Yükseköğretim ülke geneline hızla yayılır
2006 sonrası	Her ile üniversite yaklaşımı	Erişim genişler, kalite sorusu belirginleşir

Not: Çizelge yalnızca yapısal dönüm noktalarını gösterir; her satırın ardındaki tartışmalar ilerleyen haftalarda ayrıntılandırılacaktır.

1933 Üniversite Reformu

TANIM

1933'te Darülfünun kapatılarak yerine İstanbul Üniversitesi kuruldu. Reform, yalnızca bir ad değişikliği değil; araştırma yapan, kadrosu yenilenen ve cumhuriyetin bilim politikasına bağlanan bir üniversite kurma girişimiydi.

Reformun Bileşenleri

Dışarıdan bir uzmana hazırlatılan değerlendirme raporunun temel alınması.

Kadronun büyük ölçüde yenilenmesi ve Avrupa'dan gelen öğretim üyelerinin kurumda görevlendirilmesi.

Araştırma ve enstitü yapısının güçlendirilmesi.

ANAHTAR NOKTALAR

Kalite Açısından Anlamı

Türkiye'de bir yükseköğretim kurumunun dış değerlendirmeye dayanarak yeniden yapılandırıldığı ilk örnektir.

Reform, özerklik ile devlet politikası arasındaki gerilimi de açığa çıkarmıştır.

1981: YÖK ve 2547 Sayılı Kanun

TANIM

1981'de yürürlüğe giren 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile bütün yükseköğretim kurumları tek bir üst kurul çatısı altında toplandı. Yükseköğretim Kurulu; planlama, koordinasyon ve denetim yetkileriyle donatıldı.

Getirdiği Temel Değişiklikler

Akademiler ve yüksek okullar üniversitelere bağlandı; sistem bütünleştirildi.

Merkezî planlama, kadro ve program düzenlemesi tek elde toplandı.

Öğretim üyeliği kademeleri ve akademik yükseltme ölçütleri standartlaştırıldı.

ANAHTAR NOKTALAR

Süregelen Tartışma

Bütünleşme, eşdeğerlik ve öngörülebilirlik sağladı.

Aynı yapı, kurumsal özerklik açısından sürekli tartışıldı.

Bu gerilim, kalite güvencesi kurumlarının tasarımını da belirledi.

Büyüme Dönemi: Devlet ve Vakıf Üniversiteleri

A

Devlet Üniversiteleri

1992'de tek bir kanunla çok sayıda yeni devlet üniversitesi kuruldu; yükseköğretim ülke geneline yayıldı.

2006 sonrasında her ile üniversite yaklaşımı benimsendi; Giresun Üniversitesi de bu dönemde kuruldu.

Kamu bütçesinden finanse edilir; kontenjan ve program açma kararları merkezî onaya bağlıdır.

Bölgesel kalkınma ve topluma hizmet misyonu bu dönemde öne çıktı.

B

Vakıf Üniversiteleri

İlk vakıf yükseköğretim kurumu 1984'te kuruldu; model sonraki yıllarda hızla yaygınlaştı.

Kazanç amacı gütmeyen vakıflar tarafından kurulur; öğretim ücretlidir ve mali yapı farklıdır.

Akademik ölçütler ve denetim bakımından aynı mevzuata tabidir.

Sistemin çeşitlenmesi, kalite farklarının izlenmesini de zorunlu kıldı.

Sahada Kalite: Kendi Üniversitenizin Kuruluş Öyküsü

Her kurumun bir kuruluş kanunu vardır. Türkiye'de üniversiteler kanunla kurulur. Kuruluş yılı, kurucu fakülteler ve ilk açılan programlar kurumun bugünkü yapısını büyük ölçüde açıklar.

Bakılacak yerler. Kuruluş yılı ve kanunu; ilk kurulan fakülte ve bölümler; kurumun devraldığı önceki yükseköğretim birimleri; ilk mezuniyet yılı.

Kuruluş kuşağı ne söyler? 1992 ve 2006 sonrası kuşak üniversiteler, kuruluşundan itibaren bölgesel kalkınma beklentisiyle tasarlandı. Bu, üçüncü misyonun neden bu kurumlarda daha görünür olduğunu açıklar.

Genç kurum olmanın iki yüzü. Yerleşik gelenek daha zayıftır; buna karşılık kurumsal yapı henüz esnektir ve öğrenci katılımı mekanizmalarının biçimlenmesinde etkili olma alanı daha geniştir.

Gözlem görevi. Kendi üniversitenizin kuruluş yılını ve ilk fakültelerini öğrenin; bugünkü program çeşitliliğiyle karşılaştırın.

Zaman Çizelgesi Etkinliği: Beş Tarih, Bir Anlatı

OLAY

Yönerge. Üçerli gruplar kurun. Süre on dakikadır. Amaç, tarihleri ezberlemek değil, aralarındaki nedensel bağı kurmaktır.

Adım 1 (4 dk). Tablodaki dönüm noktalarından beş tanesini seçin. Seçiminizde en az biri Cumhuriyet öncesinden, en az biri 1990 sonrasında olmalıdır.

Adım 2 (4 dk). Seçtiğiniz beş tarihi birbirine bağlayan tek paragraflık bir anlatı yazın. Anlatıda her tarih için "bu nedenle" ya da "buna karşılık" gibi bir bağlaç kullanın.

Adım 3 (2 dk). Anlatınızın son cümlesi şu soruya cevap versin: bu çizgi bugün öğrenci katılımı açısından nereye varıyor?

Paylaşım. İki grup anlatısını okur; farklı tarih seçimlerinin nasıl farklı anlatılar ürettiği tartışılır.

TARTIŞMA SORULARI

1

Hangi tarih sistemin yönünü en çok değiştirdi?

2

Büyüme ile özerklik arasında nasıl bir ilişki var?

3

Anlatınız bugüne hangi soruyla bağlanıyor?

06

Magna Charta'dan Kalite Güvencesine

Üniversitenin temel ilkeleri 1988'de yeniden yazıldı. Aynı dönemde kiteselleşme, kaliteyi kimin güvence altına alacağı sorusunu doğurdu.

Magna Charta Universitatum (1988)

TANIM

Bologna Üniversitesi'nin dokuz yüzüncü yıldönümünde, 1988'de Avrupa'nın pek çok üniversitesinin rektörü Bologna'da bir araya gelerek üniversitenin temel ilkelerini ortak bir metinde ilan etti. Metin bugün de imzaya açıktır.

Neden Bir Bildirge?

Üniversiteler, hızlanan siyasi ve ekonomik değişim karşısında ortak bir ilkeler zemini tanımlama ihtiyacı duydu.

Metin bağlayıcı bir hukuk belgesi değil, kurumların gönüllü olarak bağlandıkları ortak bir taahhüttür.

Bologna'nın seçilmesi, kurumun kökenine yapılan bilinçli bir atıftır.

ANAHTAR NOKTALAR

Kalite Güvencesiyle Bağ

Metin, özerklik ile hesap verebilirliği karşıt değil tamamlayıcı sayar.

Avrupa ölçeğinde ortak ilke arayışı, on yıl sonraki Bologna Süreci'nin de zeminini hazırlamıştır.

Magna Charta'nın Temel İlkeleri

İlke 1 · Özerklik. Üniversite, içinde bulunduğu toplumun ayrılmaz bir parçası olmakla birlikte, araştırma ve öğretimini siyasi ve ekonomik iktidardan bağımsız biçimde yürüten özerk bir kurumdur.

İlke 2 · Öğretim ile araştırmanın birliği. Öğretim ve araştırma birbirinden ayrılamaz. Bu ilke, Humboldt geleneğinin yirminci yüzyıl sonunda yeniden ve ortak biçimde onaylanmasıdır.

İlke 3 · Araştırma ve öğretim özgürlüğü. Araştırma, öğretim ve eğitim özgürlüğü üniversite yaşamının temel ilkesidir; kamu otoriteleri ve üniversiteler bu özgürlüğe saygıyı güvence altına almakla yükümlüdür.

İlke 4 · Evrensellik ve hümanist miras. Üniversite, coğrafi ve siyasi sınırları aşan bir bilgi geleneğinin taşıyıcısıdır; farklı kültürler arasında karşılıklı bilgi alışverişini görev sayar.

Dersimiz açısından. Bu dört ilke, sonraki haftalarda inceleyeceğimiz kalite güvencesi ölçütlerinin normatif zeminidir. Kalite, özerkliğin karşıtı değil, onun korunma biçimi olarak kurgulanır.

Dokuz Yüzyıllık Çizgi: Dönüm Noktaları

Çizgiyi nasıl okumalı? Yandaki çizelge, dersin bu haftaki anlatısını altı durakta özetler.

1088 ve 1810. İlk iki durak kurumu tanımlar: önce topluluk ve özerklik, sonra araştırmanın eğitime bağlanması.

1933 ve 1981. Türkiye'nin iki dönüm noktası: modern üniversiteye geçiş ve sistemin merkezî bir çatı altında bütünleşmesi.

1988 ve 1999. Avrupa ölçeğinde ortak ilkelerin ilanı ve ardından karşılaştırılabilir yeterlilikler ile kalite güvencesi gündeminin kurumsallaşması.

Bugüne bağlantı. Çizginin ucu bu derse çıkar: kitleselleşen bir sistemde kalitenin nasıl güvence altına alınacağı sorusu.

Trow'un Çerçevesi: Elitten Evrensel Erişime

1

Elit Aşama

Yükseköğretim küçük bir kesime açıktır; amaç seçkin kadro yetiştirmektir.

2

Kitle Aşaması

Katılım genişler; amaç geniş bir uzman ve teknik kadro yetiştirmeye kayar.

3

Evrensel Erişim

Yükseköğretim yaygın bir hak sayılır; öğrenci profili büyük ölçüde çeşitlenir.

4

Sonuç

Her aşama yönetim, müfredat ve kalite anlayışında yeni bir düzen gerektirir.

Trow'un çerçevesinde aşamalar arası eşikler tanımsaldır; önemli olan sayı değil, sistemin büyürken niteliğini nasıl koruyacağı sorusudur.

Üniversite Büyüyünce Kaliteyi Kim Güvence Altına Alır?

Kitleselleşmenin doğurduğu soru. Az sayıda kurum ve öğrenci varken kalite, akademik topluluğun kendi iç denetimiyle sağlanabiliyordu. Sistem büyüyüp çeşitlendikçe bu gayriresmî güvence yetersiz kaldı.

Değişen üç şey. Kurum sayısı ve türü arttı; öğrenci profili çeşitlendi; kamu kaynağının nasıl kullanıldığına dair hesap verme beklentisi güçlendi.

Ortaya çıkan çözüm. Yirminci yüzyılın sonunda kalite güvencesi ayrı bir alan hâline geldi: iç değerlendirme, dış değerlendirme, akreditasyon ve bunları yürüten bağımsız kurullar.

Türkiye'deki karşılığı. 2005'te akademik değerlendirme ve kalite geliştirme düzenlemesi yapıldı; 2015'te Yükseköğretim Kalite Kurulu kuruldu ve kurumsal dış değerlendirme yaygınlaştı.

Gelecek haftalara köprü. Üçüncü haftadan itibaren kalite kavramını, iç ve dış değerlendirme döngüsünü ve bu döngünün her aşamasında öğrencinin nerede durduğunu ele alacağız.

Kalite Günlüğü · Bu Haftanın Sorusu

Kalite Günlüğü nedir? Dönem boyunca her hafta bir soru alıyorsunuz. Yanıtlarınızı aynı dosyada biriktiriyor ve dönem sonunda kendi katılım deneyiminizin haritasını çıkarıyorsunuz.

Soru 2. Üniversitenin üç misyonundan hangisi senin deneyiminde en görünür? Neden?

Yanıta ne beklenir? Yaklaşık iki yüz kelime. Genel bir değerlendirme değil, kendi kampüs deneyiminizden en az iki somut örnek isteniyor.

Yönlendirici alt sorular. Bu misyonu nerede, ne zaman fark ettiniz? En az görünür bulduğunuz misyon hangisi ve bunun sizin öğrenciliğunuze etkisi ne oldu?

Teslim ve kullanım. Yanıtınızı gelecek haftanın dersine kadar günlüğünüze ekleyin. Gönüllü paylaşımlar, üçüncü hafta kalite kavramını açarken örnek olarak kullanılacaktır.

Haftanın Üç Çıkarımı

01

Üniversite topluluktur

Universitas, hocalar ve öğrencilerin tüzel kişilikli birliğidir. Öğrenci, kurumun kurucu unsurudur.

02

Özerklik kazanılır

Bologna'dan Magna Charta'ya özerklik, pazarlıkla elde edilen ve sürekli savunulan bir konumdur.

03

Misyonlar birikir

Eğitim, araştırma ve topluma hizmet birbirinin yerine geçmez; kalite üçünün bağında görünür.

Gelecek hafta: kalite kavramı, yükseköğretimde kalitenin boyutları ve kalite güvencesinin temel bileşenleri.

Bu Haftanın Kaynakları

TEMEL KAYNAKLAR

Temel Kaynaklar

Ders notu: Yükseköğretimde Kalite Güvencesi ve Öğrenci Katılımı, 2. Hafta.

Magna Charta Universitatum (1988). Bologna: Magna Charta Observatory.

Bologna Bildirgesi (1999) ve Bologna Süreci bakanlar bildirgeleri; EHEA resmî belgeleri.

Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG).

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu (1981).

EK / ÇEVİRİMİÇİ KAYNAKLAR

Genişletici Okuma

Trow'un elit, kitle ve evrensel erişim aşamalarına ilişkin yükseköğretim yazını.

Orta Çağ üniversitesi ve Humboldt geleneği üzerine genel yükseköğretim tarihi literatürü.

Darülfünun'dan üniversite reformuna Türk yükseköğretim tarihi çalışmaları.

YÖK ve Yükseköğretim Kalite Kurulu'nun kurumsal yayınları ve mevzuatı.

Not: Künyeler ders içinde tam biçimiyle paylaşılacaktır; baskı ve sürüm bilgileri kütüphane kaydına göre değişebilir.

DİNLEDİĞİNİZ İÇİN

TEŞEKKÜRLER

Gelecek hafta: Kalite Kavramı ve Yükseköğretimde Kalitenin Boyutları

hakan.sipahi@giresun.edu.tr · İİBF · İşletme Bölümü

**GİRESUN
ÜNİVERSİTESİ**